

Przedmiot: Systemy Wspomagania Decyzji	Projekt końcowy	Wydział: WEAiIB Semestr: 5 Grupa dzikańska: 2
Imię i nazwisko: • Jan Gallina • Konrad Flis • Mateusz Gołąbek • Maria Jagintowicz	Akademia Górniczo-Hutnicza im. Stanisława Staszica w Krakowie	Data wykonania ćwiczenia: 04.01.2024 Data sprawozdania: 10.01.2024

Spis Treści

1. Cel projektu
2. Problem i zbiór danych
3. Wygląd i opis działania GUI
4. Pseudokod algorytmów
5. Struktura i kod programu
6. Uzyskane wyniki
7. Wnioski i dyskusja wyników
8. Podział zadań

1. Cel projektu

Celem projektu było wybranie własnego problemu decyzyjnego oraz zbudowanie aplikacji, której użytkownik może ustawić konkretne parametry, takie jak wybór metody, kryteriów oraz metryk w celu porównania danych za pomocą algorytmów poznanych na laboratoriach. W tym celu stworzyliśmy program w języku Python, w którym zaimplementowaliśmy metody wspomagania decyzji Topsis, SP-CS oraz RSM, dodatkowo tworząc interfejs graficzny użytkownika.

2. Problem i zbiór danych

Jako problem w naszym projekcie wybraliśmy porównywanie ofert wynajmu mieszkań w różnych dzielnicach Warszawy, na podstawie ogłoszeń znalezionych na portalach internetowych. Dla każdej oferty wybraliśmy kryteria, które potencjalny wynajmujący mógł uznać za ważne. W naszym programie użyliśmy następujących kryteriów:

- Gęstość zaludnienia – gęstość zaludnienia dzielnicy, w której znajduje się mieszkanie
- Dostępność transportu publicznego – ocena gęstości połączeń i częstotliwości odjazdów oraz dostępność metra (w skali od 0 do 10, gdzie 10 to najlepsza komunikacja miejska)
- Bliskość natury – ocena odległości od najbliższego parku, lasu czy terenu zieleni (w skali od 0 do 10)
- Odległość od centrum – w skali od 0 do 10 (gdzie 0 to Śródmieście)

- Cena za metr kwadratowy – koszt wynajmu w przeliczeniu na metr kwadratowy
- Metraż – wielkość mieszkania
- Opłaty za media – dodatkowa wysokość opłaty za prąd, gaz, internet itd.
- Liczba pokoi

Z uwagi na charakter niektórych kryteriów, część z nich jest minimalizowana. Jest to istotne z uwagi na działanie algorytmów, co prezentuje dodatkowa kolumna bazy z informacją, które kryterium jest maksymalizowane. Są to:

- Dostępność transportu publicznego
- Bliskość natury
- Metraż
- Liczba pokoi

Pozostałe kryteria są minimalizowane. Nasza baza danych zawiera łącznie 26 ofert. Z każdej dzielnicy Warszawy w bazie znajduje się przynajmniej jedna oferta.

Lp.	Nazwa	Gęstość zaludn.	Dostępność tra	Bliskość natury	Odległość od	Cena za metr kw	Metraż	Opłaty za med	Liczba pokoi	Wagi	Maksymalizacja
1.	Bemowo	5177	5	5	8	66	45	320	2	0,1	False
2.	Białołęka 1	2097	4	8	10	64	50	400	2	0,15	True
3.	Białołęka 2	2097	4	8	10	72	48	350	2	0,1	True
4.	Bielany	4127	7	3	8	89	39	350	2	0,15	False
5.	Mokotów 1	6378	8	2	2	76	59	450	3	0,2	False
6.	Mokotów 2	6378	8	2	2	86	46	400	2	0,1	True
7.	Mokotów 3	6378	8	2	2	102	39	380	2	0,1	False
8.	Ochota	8332	8	1	2	112	40	400	2	0,1	True
9.	Praga-Południe	8348	8	3	3	97	41	330	2		
10.	Praga-Północ	5381	8	4	3	79	53	450	3		
11.	Rembertów	1278	3	9	9	64	42	280	2		
12.	Śródmieście 1	6550	10	2	0	104	48	500	2		
13.	Śródmieście 2	6550	10	2	0	104	48	450	2		
14.	Targówek	5106	7	5	7	73	45	320	2		
15.	Ursus	7206	6	5	7	69	55	400	3		
16.	Ursynów 1	3458	8	6	6	73	52	410	3		
17.	Ursynów 2	3458	8	6	6	80	45	380	2		
18.	Wawer	1084	3	10	8	56	50	330	2		
19.	Wesoła	1150	2	7	8	41	62	350	3		
20.	Wilanów	1393	3	7	8	54	55	400	2		
21.	Włochy	1721	4	8	7	62	48	420	2		
22.	Wola 1	7848	9	3	2	88	42	450	2		
23.	Wola 2	7848	9	3	2	88	45	470	2		
24.	Wola 3	7848	9	3	2	92	55	510	3		
25.	Żoliborz 1	6922	8	1	2	92	50	480	3		
26.	Żoliborz 2	6922	8	1	2	90	52	500	3		

Zrzut ekranu 1 - baza danych do problemu

Dodatkową kolumną są domyślne wagi konkretnych kryteriów wykorzystywane w metodzie Topsis. W aplikacji użytkownik ma również możliwość zadania własnych wag. Ostatnie dwie kolumny dotyczą wartości dla kryteriów (tj. wagi oraz flaga maksymalizacji).

3. Wygląd i opis działania GUI

Nasz projekt został zaimplementowany w Pythonie, z wykorzystaniem biblioteki PyQt6, która służy do zbudowania aplikacji i interfejsu użytkownika, na podstawie napisanego kodu. Główne okno programu zawiera najważniejsze funkcjonalności, które w miarę działania programu rozszerzają się (np. wybór wag w kryteriach oraz tworzenie wykresu).

Aplikacja rankingowa

Konfiguracja Arkusz kalkulacyjny Wykres

Wybierz plik .xlsx z bazą przedmiotów Wybierz plik

Wybrany plik:

Wybór kryteriów:

Wybrana metoda: TOPSIS

Wybierz metrykę: Default

Wylicz ranking

Wyniki metody:

Zrzut ekranu 2 - główne okno programu po uruchomieniu aplikacji

Użytkownik, chcąc rozpocząć tworzenie rankingu, musi wybrać plik, na podstawie którego tworzone będą porównania. Aplikacja obsługuje pliki Excela z rozszerzeniem .xlsx i w odpowiednim formacie kolumn – pierwsza z nich to numer porządkowy, kolejna – nazwa, a w po serii kryteriów mogą znaleźć się dodatkowo wagi i flagi minimalizacji/maksymalizacji. Po wybraniu pliku odblokują się kolejne możliwości.

Aplikacja rankingowa

Konfiguracja Arkusz kalkulacyjny Wykres

Wybierz plik .xlsx z bazą przedmiotów Wybierz plik

Wybrany plik: C:/Users/JanGallina/Documents/!Studia/Systemy wspomagania decyzji/ranking_app/baza_dzielnic.xlsx

Wybór kryteriów: ☒ Kryterium 1 ☒ Kryterium 2 ☐ Kryterium 3 ☐ Kryterium 4 ☐ Kryterium 5 ☐ Kryterium 6 ☐ Kryterium 7 ☐ Kryterium 8

Wybrana metoda: TOPSIS

Wybierz metrykę: Default

Wylicz ranking

Wyniki metody:

Zrzut ekranu 3 - główne okno po załadowaniu danych

Program odpowiednio rozpoznał występowaniu ośmiu kryteriów, z których pierwsze dwa są domyślnie wybrane. Z tego miejsca użytkownik może wybrać interesujące go kryteria oraz metodę, według której tworzony będzie ranking.

TOPSIS	▼
TOPSIS	
RSM	
SP-CS	

Zrzut ekranu 4 - wybór metody

Dodatkowo użytkownik może wybrać jedną z pięciu zaimplementowanych metryk do obliczania odległości alternatyw od odpowiednich punktów, zgodnie z działaniem algorytmu.

Default
Default
Bray-Curtis
Canberra
Chebyshev
City Block

Zrzut ekranu 5 - wybór metryki

Każda z metryk charakteryzuje się nieco odmiennymi charakterystykami, z czego metryka wybrana domyślnie to klasyczna odległość dwóch punktów na płaszczyźnie kartezjańskiej.

Po wskazaniu wybranej metody, kryteriów oraz metryki, program jest gotowy do obliczenia wyników. Pokazują się one po naciśnięciu przycisku „Wylicz ranking”. Wyniki ukazują się w liście w kolejności zgodnej z obliczonym współczynnikiem scoringowym.

Wylicz ranking

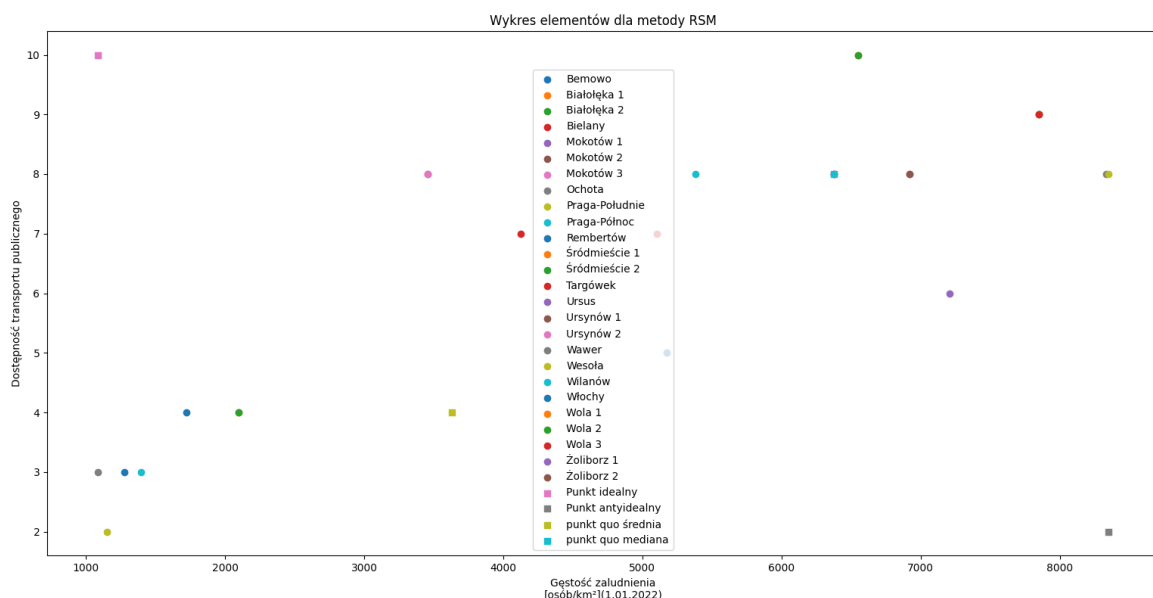
Wyniki metody:

Śródmieście 1 : 0.750
 Śródmieście 2 : 0.750
 Ursynów 1 : 0.736
 Ursynów 2 : 0.736
 Praga-Północ : 0.680
 Wola 1 : 0.669
 Wola 2 : 0.669
 Wola 3 : 0.669
 Mokotów 1 : 0.649
 Mokotów 2 : 0.649
 Mokotów 3 : 0.649
 Żoliborz 1 : 0.633
 Żoliborz 2 : 0.633
 Bielany : 0.618
 Ochota : 0.595
 Praga-Południe : 0.595
 Targówek : 0.594
 Ursus : 0.447
 Włochy : 0.389
 Bemowo : 0.385
 Białołęka 1 : 0.378
 Białołęka 2 : 0.378
 Wawer : 0.346

Zrzut ekranu 6 - przykładowe wyniki obliczone przez program

Kolejną funkcjonalnością jest możliwość tworzenia wykresów. Wykresy mogą powstawać tylko dla dwóch wybranych kryteriów, więc jeśli w pierwszym etapie ranking został utworzony dla więcej niż dwóch kryteriów, pojawi się dodatkowe okno z zapytaniem, dla których stworzyć wykres.

Zrzut ekranu 7 - wybór kryteriów do tworzenia wykresu

Zrzut ekranu 8 - przykładowy wykres dla metody RSM

Na wykresie, oprócz alternatyw, zaznaczone są specjalne punkty w zależności od metody. Te punkty są umieszczone na dole legendy, a na wykresie zaznaczone są kwadratami.

4. Pseudokody algorytmów

Poniżej zamieściliśmy schematy wszystkich trzech zrealizowanych algorytmów.

Algorytm Topsis:

1. Zimportuj dane: mieszkania i ich własności, wektor wag i klasy ograniczeń
2. Znormalizuj macierz
3. Usuń alternatywy niemieszczące się w klasach odniesienia

- 3.1 Dla każdej alternatywy sprawdź, czy jakakolwiek jej cecha nie mieści się w klasach odniesienia
- 3.2 Jeśli tak – usuń alternatywę. Jeśli nie – dodaj ją do klasy
4. Wyznacz punkty idealny i antyidealny
5. Wyznacz odległości punktów od punktów idealnego i antyidealnego
6. Utwórz ranking na podstawie scoringów
7. Wyświetl wyniki

Algorytm SPCS

1. Inicjalizacja danych: mieszkania i ich własności
2. Usuń punkty zdominowane
3. Utwórz po 3 punkty status quo i aspiracji:
  - 3.1 Znajdź wartości najlepsze w zbiorze i dodaj je do zbioru punktów aspiracji
  - 3.2 Zaburz punkty aspiracji poprzez losową zmianę wartości
  - 3.3 Znajdź wartości średnią, medianę i losową wokół średniej, a następnie dodaj je do punktów status quo
4. Wyznacz losowe 3 odcinki między punktami status quo i aspiracji
5. Wyznacz odległości między punktami niezdominowanymi a odcinkami w wybranej metryce
6. Uwzględnij rzutowanie na odcinek i dodaj do odległości wynik rzutowania, tworząc scoring
  - 6.1 Znormalizuj scoring
7. Utwórz rankingi na podstawie scoringu
8. Wyświetl wyniki

Algorytm RSM

1. Inicjalizacja danych: mieszkania i ich własności
2. Usuń punkty zdominowane
3. Utwórz punkty status quo, aspiracji oraz antyidealny
4. Zbadaj odległości między punktami niezdominowanymi a granicami optymalności i punktami idealnymi
5. Dokonaj normalizacji
6. Utwórz ranking na podstawie odległości
7. Wyświetl wyniki

5. Struktura i kod programu

Nasz kod podzielony został na 4 pliki. Pierwsze trzy, są to pliki odpowiadające każdej z metod. W środku opisane są funkcje obliczające rankingi scoringowe odpowiednio dla każdej metody. Każda z nich posiada również, fragment odpowiadający za wybór odpowiedniej metryki wskazanej przez użytkownika w trakcie działania aplikacji.

Metoda Topsis

```
1 from typing import List, Union, Optional, Tuple
2 from math import sqrt
3 import pandas as pd
4 import numpy as np
5 from scipy.spatial.distance import braycurtis, chebyshev, canberra, cityblock
6
7 Number = Union[float, int]
8
9
10 def euclid_norm(D: List[List], j: int) -> float:
11     """
12     Norma euklidesowa kolumny j z macierzy D
13     :param D: (List[List[Number]]) : macierz decyzyjna
14     :param j: (int) : indeks kolumny kryterium
15     :return: pierwiastek sumy kwadratów
16     """
17     s = 0.0 # suma kwadratów elementów z kolumny
18     for i in range(len(D)):
19         s += D[j][i] ** 2
20     return sqrt(s)
21
22
23 def topsis(D: List[List[Number]], W: List[Number], metric: str, W_max: Optional[List[bool]] = None) \
24     -> Tuple[List[float], int, List[List[float]], List[float], List[float]]:
25     """
26     Metoda topsis tworząca ranking produktów
27     :param D: (List[List[Number]]) : macierz decyzyjna D[m x N]
28     :param W: (List[Number]) : wektor wag
29     :param W_max: (List[bool]) : wektor logiczny określający, które maksymalizujemy kryterium (domyślnie każde)
30     :param metric: str : nazwa wykorzystywanej metryki
31     :return: (Tuple[List[float], int, List[List[float]], List[float], List[float]]) : wektor współczynników scoringowych
32     liczba kryteriów, macierz znormalizowana, punkty idealne, punkty antyidealne
33     """
34     print(D)
35     m = len(D[0]) # liczba elementów
36     n = len(D) # liczba kryteriów
37     N = [[0.0 for _ in range(m)] for _ in range(n)] # macierz znormalizowana
38     p_ideal = [0.0 for _ in range(n)] # tablica punktów idealnych
39     p_anti_ideal = [float('inf') for _ in range(n)] # tablica punktów antyidealnych
40     d_star = [0.0 for _ in range(m)] # tablica odległości od punktu idealnego
41     d_minus = [0.0 for _ in range(m)] # tablica odległości od punktu nieidealnego
42     c = [0.0 for _ in range(m)] # współczynnik scoringowy
43
44     if W_max is not None: # minimalizacja czy maksymalizacja kryterium
45         for i in range(len(W_max)):
46             if not W_max[i] and i < n:
47                 p_ideal[i] = float('inf')
48                 p_anti_ideal[i] = 0
49     else:
50         W_max = [True for _ in range(n)] # uzupełnienie parametru domyślnego
51
52     for j in range(n):
53         en = euclid_norm(D, j)
54         for i in range(m):
55             N[j][i] = W[j] * D[j][i] / en # normalizacja macierzy
56             if W_max[j] and p_ideal[j] < N[j][i]: # znalezienie punktów idealnych
57                 p_ideal[j] = N[j][i]
58             if not W_max[j] and p_ideal[j] > N[j][i]:
59                 p_ideal[j] = N[j][i]
60             if W_max[j] and p_anti_ideal[j] > N[j][i]:
61                 p_anti_ideal[j] = N[j][i]
62             if not W_max[j] and p_anti_ideal[j] < N[j][i]:
63                 p_anti_ideal[j] = N[j][i]
64
65     if metric == "Default":
66         for i in range(m): # obliczenie odległości
67             s_star = 0.0 # suma kwadratów różnicy punktu od punktu idealnego
68             s_minus = 0.0 # suma kwadratów różnicy punktu od punktu antyidealnego
69             for j in range(n):
70                 s_star += (N[j][i] - p_ideal[j]) ** 2
71                 s_minus += (N[j][i] - p_anti_ideal[j]) ** 2
72             d_star[i] = sqrt(s_star)
73             d_minus[i] = sqrt(s_minus)
74             c[i] = d_minus[i] / (d_minus[i] + d_star[i])
75
76     elif metric == "Bray-Curtis":
77         N_as_array = np.asarray(N)
78         p_ideal_as_vector = np.asarray(p_ideal)
79         p_anti_ideal_as_vector = np.asarray(p_anti_ideal)
80         for i in range(m):
81             d_star[i] = braycurtis(N_as_array[:, i], p_ideal_as_vector)
82             d_minus[i] = braycurtis(N_as_array[:, i], p_anti_ideal_as_vector)
83             c[i] = d_minus[i] / (d_minus[i] + d_star[i])
```

```

85
86 elif metric == "Canberra":
87     N_as_array = np.asarray(N)
88     p_ideal_as_vector = np.asarray(p_ideal)
89     p_anti_ideal_as_vector = np.asarray(p_anti_ideal)
90     for i in range(m):
91         d_star[i] = canberra(N_as_array[:, i], p_ideal_as_vector)
92         d_minus[i] = canberra(N_as_array[:, i], p_anti_ideal_as_vector)
93         c[i] = d_minus[i] / (d_minus[i] + d_star[i])
94
95 elif metric == "Chebyshev":
96     N_as_array = np.asarray(N)
97     p_ideal_as_vector = np.asarray(p_ideal)
98     p_anti_ideal_as_vector = np.asarray(p_anti_ideal)
99     for i in range(m):
100         d_star[i] = chebyshev(N_as_array[:, i], p_ideal_as_vector)
101         d_minus[i] = chebyshev(N_as_array[:, i], p_anti_ideal_as_vector)
102         c[i] = d_minus[i] / (d_minus[i] + d_star[i])
103
104 elif metric == "City Block":
105     N_as_array = np.asarray(N)
106     p_ideal_as_vector = np.asarray(p_ideal)
107     p_anti_ideal_as_vector = np.asarray(p_anti_ideal)
108     for i in range(m):
109         d_star[i] = cityblock(N_as_array[:, i], p_ideal_as_vector)
110         d_minus[i] = cityblock(N_as_array[:, i], p_anti_ideal_as_vector)
111         c[i] = d_minus[i] / (d_minus[i] + d_star[i])
112
113 return c, n, N, p_ideal, p_anti_ideal
114
115
116 def compute_topsis(file_name: str, criteria: List[int], metric: str, weights: List[float]) -> Tuple[str, int, List[List[float]], List[float], List[float], List[str], List[str]]:
117     """
118     Funkcja wyliczająca z pliku ranking metodą topsis
119     :param file_name: (str) : nazwa pliku
120     :param criteria: (List[int]) : lista wybranych kryteriów
121     :param metric: str : metryki
122     :param weights: List[float] : lista wag podana przez użytkownika
123     :return: (Tuple[str, int, List[List[float]], List[float], List[float], str, str, List[str]]) : wektor współczynników
124     scoringowych jako str, liczba kryteriów, macierz znormalizowana, punkty idealne, punkty antyidealne,
125     lista nazw kryteriów, lista nazw sprzętów
126     """
127
128 df = pd.read_excel(file_name) # wczytanie excel z bazą słuchawek
129
130 if not weights or weights is None: # jeśli użytkownik nie podał wag (na razie się tak nie da) to wybierz je z pliku
131     W = df['Wagi'].dropna().tolist() # wektor wag
132 else:
133     W = weights
134
135 W_max = df['Maksymalizacja'].dropna().tolist() # wektor logiczny określający, które maksymalizujemy kryterium
136 D = [] # macierz decyzyjna
137 c_names = [] # wektor nazw kryteriów
138 criteria = sorted(criteria)
139 for j in df.columns:
140     if j == 'lp.' or j == 'Nazwa' or df.columns.get_loc(j) - 1 not in criteria:
141         continue
142     if j == 'Wagi':
143         break
144     D.append(df[j].tolist())
145     c_names.append(j)
146
147 c, n, N, p_ideal, p_anti_ideal = topsis(D, W, metric, W_max) # tworzenie rankingu
148
149 rank = []
150 items_names = []
151 for i in range(len(D[0])):
152     rank.append((df['Nazwa'][i], c[i]))
153     items_names.append(df['Nazwa'][i])
154
155 rank.sort(key=lambda tup: tup[1], reverse=True) # posortowanie rankingu
156
157 rank_str = ''
158 for name, score in rank:
159     rank_str += name + ' : ' + '{0:1.3f}'.format(score) + '\n' # zapis rankingu jako str
160
161 return rank_str, n, N, p_ideal, p_anti_ideal, c_names, items_names
162

```

Zrzut ekranu 9 - kod metody Topsis

Metoda Topsis polega na znormalizowaniu macierzy decyzyjnej oraz wyznaczeniu punktu idealnego oraz punktu antyidealnego z wartości dostępnych ze wszystkich kryteriów. Następnie według wybranej metryki oblicza się odległość każdej z alternatyw od wyznaczonych punktów. Na tej podstawie wyznacza się ranking scoringowy.

Metoda SP-CS

```
1 from typing import List, Tuple, Optional, Union
2 import random
3 import pandas as pd
4 from math import sqrt
5 import numpy as np
6 from scipy.spatial.distance import braycurtis, chebyshev, canberra, cityblock
7
8 Number = Union[float, int]
9
10
11 def sp_cs(D: List[List[Number]], W_max: Optional[List[bool]], metric: str) -> Tuple[List[float], List[Number], List[Number],
12                                         List[float], List[Number], List[float],
13                                         List[float], List[float], List[float]]:
14     """
15     Funkcja wyliczająca ranking metodą SP-CS
16     :param D: (List[List[Number]]) : macierz elementów
17     :param W_max: (List[bool]) : wektor maksymalizacji kryteriów
18     :param metric: (str) : nazwa wykorzystywanej metryki do obliczania odległości
19     :return: (Tuple[str, int, List[Number], List[Number], List[float], List[Number], List[float], List[float],
20                List[float], List[float], List[str], List[str]]) : wektor współczynników skoringowych,
21                punkty elementów x, punkty elementów y, punkty quo, punkty aspiracji
22     """
23     m = len(D[0]) # liczba elementów
24     n = len(D) # liczba kryteriów
25
26     aspiration_idx_set = set() # zbiór indeksów punktu aspiracji
27     aspiration_value = [] # wartości punktu aspiracji
28     quo_point_mean = [] # punkt quo średnia
29     quo_point_median = [] # punkt quo mediana
30     quo_point_random = [] # punkt quo losowo
31     for j in range(n): # dla każdego kryterium
32         best_idx = []
33         if W_max[j]: # posortowanie od wartości
34             elements_sorted = [(idx, v) for idx, v in enumerate(D[j])]
35             elements_sorted.sort(key=lambda tup: tup[1], reverse=True)
36         else:
37             elements_sorted = [(idx, v) for idx, v in enumerate(D[j])]
38             elements_sorted.sort(key=lambda tup: tup[1])
39         best_value = elements_sorted[0][1]
40         worst_value = elements_sorted[-1][1]
41         aspiration_value.append(best_value)
42         quo_point_mean.append(abs(best_value - worst_value) / 2)
43
44         quo_point_median.append(elements_sorted[m // 2][1])
45         quo_point_random.append(abs(best_value - worst_value) * random.random() + worst_value)
46         best_idx.append(elements_sorted[0][0])
47         k = 1
48         while best_value == elements_sorted[k][1]:
49             best_idx.append(elements_sorted[k][0]) # zebranie punktów o najlepszych wartościach
50             k += 1
51         for idx in best_idx:
52             aspiration_idx_set.add(idx)
53
54     aspiration_idx = list(aspiration_idx_set)
55
56     threshold_value = [] # wyznaczenie granicy do znalezienia punktów zdominowanych
57     for j in range(n):
58         if W_max[j]:
59             worst_value = float('inf')
60             for i in aspiration_idx:
61                 if D[j][i] < worst_value:
62                     worst_value = D[j][i]
63             else:
64                 worst_value = 0
65                 for i in aspiration_idx:
66                     if D[j][i] > worst_value:
67                         worst_value = D[j][i]
68             threshold_value.append(worst_value)
69
70     not_dominated_idx = [] # wyznaczenie punktów niezdominowanych
71     for i in range(m):
72         dominated = True
73         for j in range(n):
74             if W_max[j]:
75                 if D[j][i] >= threshold_value[j]:
76                     dominated = False
77                     break
78             else:
79                 if D[j][i] <= threshold_value[j]:
80                     dominated = False
81                     break
82         if not dominated:
83             not_dominated_idx.append(i)
84
85     disrupted_aspiration_point1 = [coord * (0.9 + random.random() * 0.2) for coord in aspiration_value]
```

```

85   disrupted_aspiration_point2 = [coord * (0.85 + random.random() * 0.3) for coord in aspiration_value]
86   disrupted_aspiration_point3 = [coord * (0.8 + random.random() * 0.4) for coord in aspiration_value]
87
88   data_0 = []
89   data_1 = []
90   for idx in not_dominated_idx:
91       data_0.append(D[0][idx])
92       data_1.append(D[1][idx])
93
94   score_sum = [0. for _ in range(len(data_0))]
95   for quo_point, aspiration_point in [(quo_point_mean, disrupted_aspiration_point1),
96                                     (quo_point_median, disrupted_aspiration_point2),
97                                     (quo_point_random, disrupted_aspiration_point3)]:
98       a = (quo_point[1] - aspiration_point[1]) / (quo_point[0] - aspiration_point[0])
99       b = quo_point[1] - a * quo_point[0]
100      d = sqrt((quo_point[0] - aspiration_point[0]) ** 2 + (quo_point[1] - aspiration_point[1]) ** 2)
101      score1 = [] # odległość znormalizowana rzutu między punktem quo a aspiracji
102      score2 = [] # odległość nieznormalizowana od prostej między quo a aspiracji
103      for point_idx in range(len(data_0)):
104          a_p = -1 / a
105          b_p = data_1[point_idx] - a_p * data_0[point_idx]
106          x = (b_p - b) / (a - a_p)
107          y = a * x + b
108          d1 = sqrt((quo_point[0] - x) ** 2 + (quo_point[1] - y) ** 2)
109          d2 = sqrt((x - aspiration_point[0]) ** 2 + (y - aspiration_point[1]) ** 2)
110          if 0.99 * d < d1 + d2 < 1.01 * d:
111              score1.append(d1 / d)
112              elif d1 > d2:
113                  score1.append(1 + d2 / d)
114              elif d2 > d1:
115                  score1.append(-d1 / d)
116          if metric == "Default":
117              h = sqrt((x - data_0[point_idx]) ** 2 + (y - data_1[point_idx]) ** 2)
118              score2.append(h)
119          else:
120              projection_point_as_vector = np.asarray([x,y])
121              data_point_as_vector = np.asarray([data_0[point_idx], data_1[point_idx]])
122              if metric == "Bray-Curtis":
123                  h = braycurtis(data_point_as_vector, projection_point_as_vector)
124                  score2.append(h)
125              elif metric == "Canberra":
126                  h = canberra(data_point_as_vector, projection_point_as_vector)
127                  score2.append(h)
128              elif metric == "Chebyshev":
129                  h = chebyshev(data_point_as_vector, projection_point_as_vector)
130                  score2.append(h)
131              elif metric == "City Block":
132                  h = cityblock(data_point_as_vector, projection_point_as_vector)
133                  score2.append(h)
134
135      score2 = [-el / max(score2) for el in score2] # normalizacja score2
136      for i in range(len(score_sum)):
137          score_sum[i] += score1[i] + score2[i]
138
139   score = [el / 3 for el in score_sum]
140
141   for idx in range(m):
142       if idx not in not_dominated_idx:
143           score.insert(idx, -float('inf'))
144
145   return score, data_0, data_1, quo_point_mean, quo_point_median, quo_point_random, disrupted_aspiration_point1, \
146          disrupted_aspiration_point2, disrupted_aspiration_point3
147
148 def compute_sp_cs(file_name: str, criteria: List[int], metric: str) -> Tuple[str, int, List[Number], List[Number], List[float], List[Number], List[float],
149                                     List[float], List[float], List[float], List[str], List[str]]:
150     """
151     Funkcja wyliczająca z pliku ranking metodą sp-cs
152     :param file_name: (str) : nazwa pliku
153     :param criteria: (List[int]) : lista wybranych kryteriów
154     :param metric: (str) : nazwa wykorzystywanej metryki
155     :return: (Tuple[str, int, List[Number], List[Number], List[float], List[Number], List[float], List[float],
156               List[float], List[float], List[str], List[str]]) : wektor współczynników skoringowych jako str, liczba kryteriów,
157               punkty elementów x, punkty elementów y, punkty quo, punkty aspiracji, lista nazw kryteriów i lista nazw elementów
158     """
159     df = pd.read_excel(file_name) # wczytanie excel z bazą słuchawek
160     W_max = df['Maksymalizacja'].dropna().tolist() # wektor logiczny określający, które maksymalizujemy kryterium
161     D = [] # macierz decyzyjna
162     c_names = [] # wektor nazw kryteriów
163     criteria = sorted(criteria)
164     for j in df.columns:
165         if j == 'Lp.' or j == 'Nazwa' or df.columns.get_loc(j) - 1 not in criteria:
166             continue
167         if j == 'Wagi':
168             break
169
170     D.append(df[j].tolist())
171     c_names.append(j)
172     (variable) items_names: list
173     items_names = []
174     for i in range(len(D[0])):
175         items_names.append(df['Nazwa'][i])
176
177     score, data_0, data_1, quo_point_mean, quo_point_median, quo_point_random, disrupted_aspiration_point1, \
178     disrupted_aspiration_point2, disrupted_aspiration_point3 = sp_cs(D, W_max, metric) # tworzenie rankingu
179
180     rank = []
181     for i in range(len(D[0])):
182         rank.append((items_names[i], score[i]))
183
184     rank.sort(key=lambda tup: tup[1], reverse=True) # posortowanie rankingu
185
186     rank_str = ''
187     for name, score in rank:
188         rank_str += name + ' : ' + '{0:1.3f}'.format(score) + '\n' # zapis rankingu jako str
189
190     return rank_str, n, data_0, data_1, quo_point_mean, quo_point_median, quo_point_random, \
191            disrupted_aspiration_point1, disrupted_aspiration_point2, disrupted_aspiration_point3, c_names, items_names
192

```

Zrzut ekranu 10 - kod metody SP-CS

Metoda SP-CS jest zaimplementowana dla dwóch kryteriów. Na podstawie macierzy decyzyjnej oblicza się punkty stałe konieczne do obliczenia rankingu. Wyznaczane są trzy zestawy punktów wyznaczających odcinek. Punkty aspiracji z niewielkim zakłóceniem oraz trzy punkty status quo, punkt średni, punkt mediany oraz punkt losowy. Na ich podstawie oblicza się odległość alternatyw od wyznaczanych przez te punkty odcinków zgodnie z wybraną metryką. Następnie, po wyznaczeniu rzutu punktu na odcinek, oblicza się, w którym miejscu tego odcinka umieszczony jest rzut. Z tych par wyników wyznacza się średnią odległość oraz średnią pozycję rzutu, co pozwala na obliczenie współczynnika scoringowego.

Metoda RSM

```

1  from typing import List, Tuple, Optional, Union
2
3  import numpy as np
4  import pandas as pd
5  from math import sqrt
6  from scipy.spatial.distance import braycurtis, chebyshev, canberra, cityblock
7
8  Number = Union[float, int]
9
10
11 def rsm(D: List[List[Number]], W_max: Optional[List[bool]], metric: str) -> Tuple[List[float], List[Number], List[Number],
12                                         List[Number], List[Number]]:
13     """
14     Funkcja wyliczająca ranking metodą SP-CS
15     :param D: (List[List[Number]] : macierz elementów
16     :param W_max: (List[bool]) : wektor maksymalizacji kryteriów
17     :param metric: (str) : nazwa wykorzystywanej metryki
18     :return: (Tuple[str, int, List[Number], List[Number], List[Number], List[Number]) : wektor współczynników
19             scoringowych, punkt aspiracji, punkt antyidealny, punkt quo mediana, punkt quo średnia
20     """
21     m = len(D[0]) # liczba elementów
22     n = len(D) # liczba kryteriów
23
24     aspiration_idx_set = set() # zbiór indeksów punktu aspiracji
25     aspiration_value = [] # wartości punktu aspiracji
26     anti_ideal_point = [] # punkt antyidealny
27     opt_threshold = [] # punkt graniczny
28     quo_point_mean = [] # punkt quo średnia
29     quo_point_median = [] # punkt quo mediana
30     for j in range(n): # dla każdego kryterium
31         best_idx = []
32         if W_max[j]: # posortowanie od wartości
33             elements_sorted = [(idx, v) for idx, v in enumerate(D[j])]
34             elements_sorted.sort(key=lambda tup: tup[1], reverse=True)
35         else:
36             elements_sorted = [(idx, v) for idx, v in enumerate(D[j])]
37             elements_sorted.sort(key=lambda tup: tup[1])
38         best_value = elements_sorted[0][1]
39         worst_value = elements_sorted[-1][1]
40         if W_max[j]:
41             opt_threshold.append(abs(best_value - worst_value) * 0.25 + worst_value)
42         else:
43             opt_threshold.append(abs(best_value - worst_value) * 0.25 + best_value)
44         anti_ideal_point.append(worst_value)
45         aspiration_value.append(best_value)
46         quo_point_mean.append(abs(best_value - worst_value) / 2)
47         quo_point_median.append(elements_sorted[m // 2][1])
48         best_idx.append(elements_sorted[0][0])
49         k = 1
50         while best_value == elements_sorted[k][1]:
51             best_idx.append(elements_sorted[k][0]) # zebranie punktów o najlepszych wartościach
52             k += 1
53         for idx in best_idx:
54             aspiration_idx_set.add(idx)
55
56     pareto = [] # wyznaczenie punktów niezdominowanych
57     for i in range(m):
58         dominated = True
59         for j in range(n):
60             if W_max[j]:
61                 if D[j][i] >= opt_threshold[j]:
62                     dominated = False
63                     break
64             else:
65                 if D[j][i] <= opt_threshold[j]:
66                     dominated = False
67                     break
68         if not dominated:
69             pareto.append(i)
70
71     """
72     # sprawdzenie czy punkty quo nie są zdominowane
73     median_is_greater = []
74     for i in range(n):
75         median_is_greater.append(quo_point_median[i] > quo_point_mean[i])
76     if len(set(median_is_greater)) == 1:
77         raise ValueError("Punkty quo zdominowane")
78     """
79
80     data = [] # wyznaczenie współrzędnych punktów niezdominowanych
81     for i in range(n):
82         criterion = []
83         for idx in pareto:
84             criterion.append(D[i][idx])

```

```

85     data.append(criterion)
86
87 if metric == "Default":
88     d_square_aspiration = [0. for _ in range(len(data[0]))] # wyznaczenie odległości punktów od punktu aspiracji
89     for i in range(n):
90         for j in range(len(data[0])):
91             d_square_aspiration[j] += (data[i][j] - aspiration_value[i]) ** 2
92     d_aspiration = [sqrt(elem) for elem in d_square_aspiration]
93     d_aspiration_n = [elem / max(d_aspiration) for elem in d_aspiration]
94
95     d_square_quo_mean = [0. for _ in range(len(data[0]))] # wyznaczenie odległości punktów od punktu quo średniej
96     for i in range(n):
97         for j in range(len(data[0])):
98             d_square_quo_mean[j] += (data[i][j] - quo_point_mean[i]) ** 2
99     d_quo_mean = [sqrt(elem) for elem in d_square_quo_mean]
100    d_quo_mean_n = [elem / max(d_quo_mean) for elem in d_quo_mean]
101
102    d_square_quo_median = [0. for _ in range(len(data[0]))] # wyznaczenie odległości punktów od punktu quo mediana
103    for i in range(n):
104        for j in range(len(data[0])):
105            d_square_quo_median[j] += (data[i][j] - quo_point_median[i]) ** 2
106    d_quo_median = [sqrt(elem) for elem in d_square_quo_median]
107    d_quo_median_n = [elem / max(d_quo_median) for elem in d_quo_median]
108
109 elif metric == "Bray-Curtis":
110     d_aspiration = []
111     d_quo_mean = []
112     d_quo_median = []
113     data_as_array = np.asarray(data)
114     for i in range(len(data[0])):
115         aspiration_value_as_vector = np.asarray(aspiration_value)
116         quo_mean_as_vector = np.asarray(quo_point_mean)
117         quo_median_as_vector = np.asarray(quo_point_median)
118         d_aspiration.append(braycurtis(data_as_array[:, i], aspiration_value_as_vector))
119         d_quo_mean.append(braycurtis(data_as_array[:, i], quo_mean_as_vector))
120         d_quo_median.append(braycurtis(data_as_array[:, i], quo_median_as_vector))
121
122     d_aspiration_n = [elem / max(d_aspiration) for elem in d_aspiration] # normalizacja
123     d_quo_mean_n = [elem / max(d_quo_mean) for elem in d_quo_mean]
124     d_quo_median_n = [elem / max(d_quo_median) for elem in d_quo_median]
125
126 elif metric == "Canberra":
127     d_aspiration = []
128     d_quo_mean = []
129     d_quo_median = []
130     data_as_array = np.asarray(data)
131     for i in range(len(data[0])):
132         aspiration_value_as_vector = np.asarray(aspiration_value)
133         quo_mean_as_vector = np.asarray(quo_point_mean)
134         quo_median_as_vector = np.asarray(quo_point_median)
135         d_aspiration.append(canberra(data_as_array[:, i], aspiration_value_as_vector))
136         d_quo_mean.append(canberra(data_as_array[:, i], quo_mean_as_vector))
137         d_quo_median.append(canberra(data_as_array[:, i], quo_median_as_vector))
138
139     d_aspiration_n = [elem / max(d_aspiration) for elem in d_aspiration]
140     d_quo_mean_n = [elem / max(d_quo_mean) for elem in d_quo_mean]
141     d_quo_median_n = [elem / max(d_quo_median) for elem in d_quo_median]
142
143 elif metric == "Chebyshev":
144     d_aspiration = []
145     d_quo_mean = []
146     d_quo_median = []
147     data_as_array = np.asarray(data)
148     for i in range(len(data[0])):
149         aspiration_value_as_vector = np.asarray(aspiration_value)
150         quo_mean_as_vector = np.asarray(quo_point_mean)
151         quo_median_as_vector = np.asarray(quo_point_median)
152         d_aspiration.append(chebyshev(data_as_array[:, i], aspiration_value_as_vector))
153         d_quo_mean.append(chebyshev(data_as_array[:, i], quo_mean_as_vector))
154         d_quo_median.append(chebyshev(data_as_array[:, i], quo_median_as_vector))
155
156     d_aspiration_n = [elem / max(d_aspiration) for elem in d_aspiration]
157     d_quo_mean_n = [elem / max(d_quo_mean) for elem in d_quo_mean]
158     d_quo_median_n = [elem / max(d_quo_median) for elem in d_quo_median]
159
160 elif metric == "City Block":
161     d_aspiration = []
162     d_quo_mean = []
163     d_quo_median = []
164     data_as_array = np.asarray(data)
165     for i in range(len(data[0])):
166         aspiration_value_as_vector = np.asarray(aspiration_value)
167         quo_mean_as_vector = np.asarray(quo_point_mean)

```

```

169     quo_median_as_vector = np.asarray(quo_point_median)
170     d_aspiration.append(cityblock(data_as_array[:, i], aspiration_value_as_vector))
171     d_quo_mean.append(cityblock(data_as_array[:, i], quo_mean_as_vector))
172     d_quo_median.append(cityblock(data_as_array[:, i], quo_median_as_vector))
173
174     d_aspiration_n = [elem / max(d_aspiration) for elem in d_aspiration]
175     d_quo_mean_n = [elem / max(d_quo_mean) for elem in d_quo_mean]
176     d_quo_median_n = [elem / max(d_quo_median) for elem in d_quo_median]
177
178     score = [] # wyznaczenie współczynnika scoringowego jako różnica odległości
179     for j in range(len(data[0])):
180         score.append(d_aspiration_n[j] - min(d_quo_median_n[j], d_quo_mean_n[j]))
181     for j in range(m):
182         if j not in pareto:
183             score.insert(j, float('inf'))
184
185     return score, aspiration_value, anti_ideal_point, quo_point_median, quo_point_mean
186
187
188 def compute_rsm(file_name: str, criteria: List[int], metric: str) -> Tuple[str, int, List[List[Number]], List[Number], List[Number], List[Number],
189                                     List[Number], List[str], List[str]]:
190     """
191     Funkcja wyliczająca z pliku ranking metodą sp-cs
192     :param file_name: nazwa pliku
193     :param criteria: (List[int]): lista wybranych kryteriów
194     :param metric: (str): nazwa wykorzystywanej metryki (przekazywana z gui)
195     :return: (Tuple[str, int, List[List[Number]], List[Number], List[Number], List[Number], List[Number], List[str],
196             List[str]): wektor współczynników scoringowych jako str, liczba kryteriów, punkty elementów, punkt aspiracji,
197             punkt quo mediana, punkt quo średnia, lista nazw kryteriów i lista nazw elementów
198     """
199     df = pd.read_excel(file_name) # wczytanie excel z bazą słuchawek
200     W_max = df["Maksymalizacja"].dropna().tolist() # wektor logiczny określający, które maksymalizujemy kryterium
201     D = [] # macierz decyzyjna
202     c_names = [] # wektor nazw kryteriów
203     criteria = sorted(criteria)
204     for j in df.columns:
205         if j == 'lp.' or j == 'Nazwa' or df.columns.get_loc(j) - 1 not in criteria:
206             continue
207         if j == 'Wagi':
208             break
209         D.append(df[j].tolist())
210     D.append(df[j].tolist())
211     c_names.append(j)
212     n = len(c_names)
213     items_names = []
214     for i in range(len(D[0])):
215         items_names.append(df['Nazwa'][i])
216
217     score, aspiration_value, anti_ideal_point, quo_point_median, quo_point_mean = rsm(D, W_max, metric) # tworzenie rankingu
218
219     rank = []
220     for i in range(len(D[0])):
221         rank.append((items_names[i], score[i]))
222
223     rank.sort(key=lambda tup: tup[1]) # posortowanie rankingu
224
225     rank_str = ''
226     for name, score in rank:
227         rank_str += name + ' : ' + '{0:1.3f}'.format(score) + '\n' # zapis rankingu jako str
228
229     return rank_str, n, D, aspiration_value, anti_ideal_point, quo_point_median, quo_point_mean, c_names, items_names
230
231

```

Zrzut ekranu 11 - kod metody RSM

Metoda RSM również rozpoczyna działanie od obliczenia punktów stałych tj. punktu aspiracji, punktu antyidealnego, punktu granicznego, punktów status quo. Punkty status quo obliczane są jako punkty średniej i mediany. Następnie ze zbioru alternatyw wybiera się alternatywy niezdominowane, dla których kontynuuje się działania algorytmu. Współczynnik rankingowy obliczony jest jako różnica odległości od punktu aspiracji i minimum z odległości od punktów status quo. Odległość jest obliczana według odpowiedniej metryki.

Plik main.py

```

1 import sys
2 from typing import List
3 from PyQt6.QtWidgets import QApplication, QMainWindow, QWidget, QVBoxLayout, QHBoxLayout, QMessageBox, \
4     QDialog, QComboBox, QTableWidgetItem, QTableWidgetItem, QTableWidgetItem, QLabel, QPushButton, QDialog, QDialogButtonBox, \
5     QCheckBox, QDoubleSpinBox
6 from PyQt6.QtGui import QFont
7 from PyQt6.QtCore import Qt, pyqtSlot, QEventLoop, pyqtSignal
8 import pandas as pd
9 from topsis import compute_topsis
10 from sp_cs import compute_sp_cs
11 from rsm import compute_rsm
12 from matplotlib.backends.backend_qt5agg import FigureCanvasQTAgg
13 from matplotlib.backends.backend_qt5agg import NavigationToolbar2QT
14 import matplotlib.pyplot as plt
15 import matplotlib
16
17 matplotlib.use('TkAgg')
18
19
20 ### Okno Główne ###
21
22 class MainWindow(QMainWindow):
23
24     def __init__(self):
25         """
26         Okno główne, wyświetlające aplikację
27         """
28         super(MainWindow, self).__init__()
29
30         ### Właściwości bazy danych ###
31
32         self.file_name = None
33         self.data_0 = []
34         self.data_1 = []
35         self.dap1 = []
36         self.dap2 = []
37         self.dap3 = []
38         self.que_point_mean = []
39         self.que_point_median = []
40         self.que_point_random = []
41         self.method = "TOPSIS"
42         self.n = 0
43
44         self.N = []
45         self.p_ideal = []
46         self.p_anti_ideal = []
47         self.criteria = []
48         self.items_names = []
49         self.crit_numbers = [] #lista zaznaczonych kryteriów (checkboxów)
50         self.crits_in_orig_file = 0
51         self.checkboxes = []
52
53         self.chosen_criteria = []
54         self.chosen_metric = "Default"
55
56         self.weights = [] # lista z wagami
57         self.data_from_dialog = []
58
59         ### Ustawienia okna ###
60
61         self.resize(800, 600) # rozmiar
62         self.setWindowTitle('Aplikacja rankingowa') # nazwa okna
63
64         tabs = QTabWidget() # zakładki Konfiguracja, Arkusz, Wykres
65         tabs.setTabPosition(QTabWidget.TabPosition.North) # pozycja zakładek
66         tabs.setMovable(False) # przemieszczanie zakładek
67
68         tabs.addTab(Config(self), 'Konfiguracja') # dodanie zakładki Konfiguracja
69         tabs.addTab(Sheet(self), 'Arkusz kalkulacyjny') # dodanie zakładki Arkusz
70         tabs.addTab(Char(self), 'Wykres') # dodanie zakładki Wykres
71
72         self.setCentralWidget(tabs) # umieszczenie zakładek w oknie
73
74     ### Zakładki ###
75
76     class Config(QWidget):
77
78         def __init__(self, parent: MainWindow):
79             """
80             Zakładka z konfiguracją danych do obliczeń
81             :param parent: (MainWindow) : okno rodzic
82             """
83             super(Config, self).__init__(parent)
84
85             self.parent = parent # wskaźnik na rodzica
86             self.parent.method = "TOPSIS" # nazwa metody
87
88             layout = QVBoxLayout() # układ główny
89             layout_config = QHBoxLayout() # rozmieszczenie konfiguracji
90             layout_choose_file = QHBoxLayout() # rozmieszczenie układu z wyborem pliku
91             layout_choose_method = QHBoxLayout() # rozmieszczenie układu z wyborem metody
92             self.layout_choose_categories = QHBoxLayout() # rozmieszczenie wyboru kryteriów z listy
93
94             layout.setContentsMargins(20, 20, 20, 20) # wielkość ramki
95             layout.setSpacing(40) # odległości między widżetami
96
97             ### Układ konfiguracji ###
98
99             label_choose_file = QLabel("Wybierz plik .xlsx z bazą przedmiotów") # etykieta z poleceniem
100             font_choose_file = label_choose_file.font()
101             font_choose_file.setPointSize(12)
102             label_choose_file.setFont(font_choose_file) # ustawianie wielkości czcionki
103             label_choose_file.setAlignment(Qt.AlignmentFlag.AlignLeft | Qt.AlignmentFlag.AlignTop) # rozmieszczenie
104             layout_choose_file.addWidget(label_choose_file) # dodanie widżetu do układu
105
106

```

```

107 button_choose_file = QPushButton(self) # przycisk otwierający dialog wyboru
108 button_choose_file.setText("Wybierz plik") # nazwa przycisku
109 font_button_choose_file = button_choose_file.font()
110 font_button_choose_file.setPointSize(12)
111 button_choose_file.setFont(font_button_choose_file)
112 button_choose_file.clicked.connect(self.choose_file) # przypisanie akcji
113 layout_choose_file.addWidget(button_choose_file) # dodanie widżetu do układu
114
115 layout_config.addLayout(layout_choose_file) # dodanie układu wyboru pliku do układu konfiguracji
116
117 self.label_file_name = QLabel("Wybrany plik: ") # etykieta z nazwą wybranego pliku
118 font_file_name = self.label_file_name.font()
119 font_file_name.setPointSize(12)
120 self.label_file_name.setFont(font_file_name) # ustawienie wielkości czcionki
121 self.label_file_name.setAlignment(Qt.AlignmentFlag.AlignLeft | Qt.AlignmentFlag.AlignTop) # rozmieszczenie
122 layout_config.addWidget(self.label_file_name) # dodanie widżetu do układu
123
124 label_crits = QLabel("Wybór kryteriów:") # etykieta
125 font_crits = label_crits.font()
126 font_crits.setPointSize(12)
127 label_crits.setFont(font_crits) # ustawienie wielkości czcionki
128 self.layout_choose_categories.addWidget(label_crits) # dodanie widżetu do układu
129
130 layout_config.addLayout(self.layout_choose_categories)
131
132 label_method_name = QLabel("Wybrana metoda:") # etykieta z nazwą wybranej metody
133 font_method_name = label_method_name.font()
134 font_method_name.setPointSize(12)
135 label_method_name.setFont(font_method_name) # ustawienie wielkości czcionki
136 layout_choose_method.addWidget(label_method_name) # dodanie widżetu do układu
137
138 combo_method = QComboBox() # lista wyboru metod
139 combo_method.addItems(["TOPSIS", "RSM", "SP-CS"]) # dostępne metody
140 font_combo_method = combo_method.font()
141 font_combo_method.setPointSize(12)
142 combo_method.setFont(font_combo_method)
143 combo_method.currentTextChanged.connect(self.choose_method) # przypisanie akcji
144
145 layout_choose_method.addWidget(combo_method) # dodanie widżetu do układu
146
147 # metryki (set visibility)
148 #frame_metric = QFrame()
149
150 #frame_metric.hide()
151 layout_metric = QVBoxLayout()
152 #frame_metric.setLayout(layout_metric)
153
154 label_metric = QLabel("Wybierz metrykę: ")
155 layout_metric.addWidget(label_metric)
156
157 combo_metric = QComboBox()
158 combo_metric.addItems(["Default", "Bray-Curtis", "Canberra", "Chebyshev", "City Block"])
159 combo_metric.currentTextChanged.connect(self.choose_metric)
160 layout_metric.addWidget(combo_metric)
161
162 #combo_method.currentTextChanged.connect(lambda state, combobox=combo_method, frame=frame_metric:
163 #                                     self.set_frame_visibility(combobox, frame)) # po zmianie na topsis ramka nie znika
164
165 layout_config.addLayout(layout_choose_method)
166
167 # layout schowany do frame z wyborem wag (bo qdialog chyba nie może wysłać danych do rodzica)
168 layout_config.addLayout(layout_metric)
169
170 button_compute = QPushButton(self) # przycisk wyliczający ranking
171 button_compute.setText("Wylicz ranking") # nazwa przycisku
172 font_compute = button_compute.font()
173 font_compute.setPointSize(12)
174 button_compute.setFont(font_compute)
175 button_compute.clicked.connect(self.compute) # przypisanie akcji
176 layout_config.addWidget(button_compute)
177
178 label_results = QLabel("Wyniki metody:") # etykieta z poleceniem
179 font_results = label_results.font()
180 font_results.setPointSize(12)
181 font_results.setBold(True)
182 label_results.setFont(font_results) # ustawienie wielkości czcionki
183 label_results.setAlignment(Qt.AlignmentFlag.AlignLeft | Qt.AlignmentFlag.AlignBottom) # rozmieszczenie
184 layout_config.addWidget(label_results) # dodanie widżetu do układu
185
186 layout.addLayout(layout_config) # dodanie układu konfiguracji do głównego układu
187
188 ### Układ główny ###
189
190 self.results = QLabel("") # etykieta z poleceniem
191 self.results.setFont(QFont('Calibri', 12)) # ustawienie wielkości czcionki
192 self.results.setAlignment(Qt.AlignmentFlag.AlignVcenter | Qt.AlignmentFlag.AlignHcenter) # rozmieszczenie
193 layout_config.addWidget(self.results) # dodanie widżetu do układu
194
195 self.setLayout(layout) # ustanowienie układu
196
197 ### Akcje ###
198
199 def choose_file(self) -> None:
200     """
201     Wybranie pliku z danymi
202     :return: None
203     """
204     self.clear_layout()
205     self.parent.file_name = QFileDialog.getOpenFileName(self, filter="*.xlsx")[0] # nazwa pliku
206     self.label_file_name.setText("Wybrany plik: " + self.parent.file_name) # aktualizacja etykiety
207     self.parent.crits_in_orig_file = self.create_temporary_df()
208     self.parent.checkboxes = [QCheckBox(f'Kryterium {i + 1}')] for i in range(self.parent.crits_in_orig_file)
209     for checkbox in self.parent.checkboxes:
210         self.layout_choose_categories.addWidget(checkbox)
211         if self.parent.checkboxes.index(checkbox) in [0, 1]:
212             checkbox.setChecked(True)
213         self.parent.crit_numbers.append(self.parent.checkboxes.index(checkbox) + 1)
214         checkbox.clicked.connect(self.on_checkbox_clicked)
215
216 def create_temporary_df(self) -> int:
217     df = pd.read_excel(self.parent.file_name) # wczytanie excel z bazą słuchawek
218     D = [] # macierz decyzyjna
219     c_names = [] # wektor nazw kryteriów
220     for j in df.columns:

```

```

221         if j == 'Lp.' or j == 'Nazwa':
222             continue
223         if j == 'Wagi':
224             break
225         D.append(df[j].tolist())
226         c_names.append(j)
227     return len(c_names)
228
229     def clear_layout(self) -> None:
230         while self.layout_choose_categories.count() != 1:
231             item = self.layout_choose_categories.itemAt(self.layout_choose_categories.count() - 1)
232             widget = item.widget()
233             if widget and isinstance(widget, QCheckBox):
234                 widget.setParent(None)
235                 widget.deleteLater()
236
237     @pyqtSlot(str)
238     def choose_method(self, method: str) -> None:
239         """
240         Wybranie metody
241         :param method: (str) : metoda z ComboBox
242         :return: None
243         """
244         self.parent.method = method # nazwa metody
245
246     def on_checkbox_clicked(self):
247         """
248         Wybór kryteriów - Kiedy przycisk wciśnięty, numer kryterium (nie indeks!) dodaje się do listy
249         :return: None
250         """
251         sender_checkbox = self.sender()
252         checkbox_text = sender_checkbox.text()
253         checkbox_state = True if sender_checkbox.isChecked() else False
254         if checkbox_state:
255             self.parent.crit_numbers.append(int(checkboxbox_text[-1]))
256         else:
257             self.parent.crit_numbers.remove(int(checkboxbox_text[-1]))
258
259     @pyqtSlot()
260     def compute(self) -> None:
261         """
262         Wyliczenie rankingu
263
264         :return: None
265         """
266         if self.parent.file_name is not None:
267             if len(self.parent.crit_numbers) < 2:
268                 QMessageBox.warning(self, "Nieprawidłowe dane", "Wybierz co najmniej 2 kryteria",
269                                     buttons=QMessageBox.StandardButton.Ok)
270
271             elif self.parent.method == "TOPSIS": # jeśli wybrano metodę topsis
272                 test_window = SetWeightsWindow(self.parent)
273                 test_window.exec() # wyświetl okno pytające o wagi
274
275                 if test_window.isHidden(): # jeśli okno zostanie schowane (automatycznie po zatwierdzeniu wag)
276                     self.parent.weights = test_window.weights # przekaż te wagi rodzicowi
277                     # wykonaj metodę
278                     rank, self.parent.n, self.parent.N, self.parent.p_ideal, self.parent.p_anti_ideal, \
279                     self.parent.criteria, self.parent.items_names = \
280                         compute_topsis(self.parent.file_name, self.parent.crit_numbers, self.parent.chosen_metric,
281                                         self.parent.weights)
282
283             elif self.parent.method == "RSM":
284                 rank, self.parent.n, self.parent.N, self.parent.p_ideal, self.parent.p_anti_ideal, \
285                 self.parent.quo_point_median, self.parent.quo_point_mean, \
286                 self.parent.criteria, self.parent.items_names = \
287                     compute_rsm(self.parent.file_name, self.parent.crit_numbers, self.parent.chosen_metric)
288
289             elif self.parent.method == "SP-CS":
290                 if len(self.parent.crit_numbers) == 2:
291                     rank, self.parent.n, self.parent.data_0, self.parent.data_1, self.parent.quo_point_mean, \
292                     self.parent.quo_point_median, self.parent.quo_point_random, self.parent.dap1, self.parent.dap2, \
293                     self.parent.dap3, self.parent.criteria, self.parent.items_names = \
294                         compute_sp_cs(self.parent.file_name, self.parent.crit_numbers, self.parent.chosen_metric)
295                 else:
296                     QMessageBox.warning(self, "Nieprawidłowe dane", "Metoda SP-CS działa tylko dla 2 kryteriów",
297                                         buttons=QMessageBox.StandardButton.Ok)
298
299             else:
300                 rank, self.parent.n, self.parent.N, self.parent.p_ideal, self.parent.p_anti_ideal, \
301                 self.parent.criteria, self.parent.items_names = compute_topsis(self.parent.file_name)
302                 self.results.setText(rank)
303
304             else:
305                 QMessageBox.warning(self, "Brak danych", "Najpierw załaduj dane w oknie Konfiguracja",
306                                     buttons=QMessageBox.StandardButton.Ok)
307
308     def continue_after_weights_set(self, test_window):
309         rank, self.parent.n, self.parent.N, self.parent.p_ideal, self.parent.p_anti_ideal, \
310         self.parent.criteria, self.parent.items_names = \
311             compute_topsis(self.parent.file_name, self.parent.crit_numbers, self.parent.chosen_metric)
312
313     def choose_metric(self, value_from_combobox):
314         self.parent.chosen_metric = value_from_combobox
315
316 class Sheet(QWidget):
317
318     def __init__(self, parent: MainWindow):
319         """
320         Zakładka z arkuszem danych
321         :param parent: (MainWindow) : okno rodzic
322         """
323         super(Sheet, self).__init__()
324
325         self.parent = parent # wskaźnik na rodzica
326
327         layout = QVBoxLayout() # układ
328         self.setLayout(layout)
329

```



```

336     self.table = QTableWidgetItem() # widżet tabela
337     layout.addWidget(self.table)
338
339     self.button = QPushButton("Załaduj arkusz") # przycisk na załadowanie arkusza
340     self.button.clicked.connect(self.load_excel_data) # przypisanie akcji
341     layout.addWidget(self.button)
342
343     @pyqtSlot()
344     def load_excel_data(self) -> None:
345         """
346         Załadowanie danych z arkusza Excel
347         :return: None
348         """
349         if self.parent.file_name is not None: # gdy jest ścieżka
350             df = pd.read_excel(self.parent.file_name) # załadowanie danych
351
352             df.fillna("", inplace=True) # zastąpienie NaN pustym str
353             self.table.setRowCount(df.shape[0])
354             self.table.setColumnCount(df.shape[1])
355             self.table.setHorizontalHeaderLabels(df.columns)
356
357             for row in df.iterrows(): # wypełnianie danych
358                 values = row[1]
359                 for col_idx, value in enumerate(values):
360                     table_item = QTableWidgetItem(str(value))
361                     self.table.setItem(row[0], col_idx, table_item)
362
363             self.table.setColumnWidth(2, 300) # szerokość kolumn
364         else:
365             QMessageBox.warning(self, "Brak danych", "Najpierw załaduj dane w oknie Konfiguracja",
366                                 buttons=QMessageBox.StandardButton.Ok) # ostrzeżenie
367
368
369     class Chart(QWidget):
370
371         def __init__(self, parent: MainWindow):
372             """
373             Zakładka z wykresem
374             :param parent: (MainWindow) : okno rodzic
375             """
376             super(Chart, self).__init__()
377
378             self.parent = parent # wskaźnik na rodzica
379
380             self.figure = plt.figure() # wykres
381             self.canvas = FigureCanvasQTAgg(self.figure)
382             self.toolbar = NavigationToolbar2QT(self.canvas, self)
383
384             self.button = QPushButton("Narysuj wykres") # przycisk na rysowanie wykresu
385             self.button.clicked.connect(self.plot_graph)
386
387             layout = QVBoxLayout() # układ
388             layout.addWidget(self.toolbar)
389             layout.addWidget(self.canvas)
390             layout.addWidget(self.button)
391             self.setLayout(layout)
392
393         @pyqtSlot()
394         def plot_graph(self) -> None:
395             """
396             Rysowanie wykresu
397             :return: None
398             """
399             if self.parent.file_name is not None and self.parent.n != 0:
400                 if self.parent.method == "TOPSIS" and self.parent.n == 2: # rysowanie wykresu 2 zmiennych
401                     self.figure.clear()
402                     ax = self.figure.add_subplot()
403                     ax.clear()
404                     for i in range(len(self.parent.items_names)):
405                         ax.scatter(self.parent.N[0][i], self.parent.N[1][i], label=self.parent.items_names[i])
406                     ax.scatter(self.parent.p_ideal[0], self.parent.p_ideal[1], marker="s", label="Punkt idealny")
407                     ax.scatter(self.parent.p_anti_ideal[0], self.parent.p_anti_ideal[1], marker="s",
408                               label="Punkt antyidealny")
409                     ax.set(xlabel=self.parent.criteria[0], ylabel=self.parent.criteria[1],
410                           title="Parametry mieszkań na tle punktów idealnych metody TOPSIS")
411                     ax.legend()
412                     self.canvas.draw()
413                 elif self.parent.method == "TOPSIS" and self.parent.n != 2:
414                     criterion_choice = CriterionChoiceDialog(self, self.parent.criteria) # wybór kryteriów do wyrysowania
415                     criterion_choice.exec()
416                     for idx, name in enumerate(self.parent.criteria):
417                         if criterion_choice.criterion1 == name:
418                             idx1 = idx
419                             if criterion_choice.criterion2 == name:
420                                 idx2 = idx
421                     self.figure.clear()
422                     ax = self.figure.add_subplot()
423                     ax.clear()
424                     for i in range(len(self.parent.items_names)): # rysowanie wykresu dla wybranych kryteriów
425                         ax.scatter(self.parent.N[idx1][i], self.parent.N[idx2][i], label=self.parent.items_names[i])
426                     ax.scatter(self.parent.p_ideal[idx1], self.parent.p_ideal[idx2], marker="s", label="Punkt idealny")
427                     ax.scatter(self.parent.p_anti_ideal[idx1], self.parent.p_anti_ideal[idx2], marker="s",
428                               label="Punkt antyidealny")
429                     ax.set(xlabel=criterion_choice.criterion1, ylabel=criterion_choice.criterion2,
430                           title="Parametry mieszkań na tle punktów idealnych metody TOPSIS")
431                     ax.legend()
432                     self.canvas.draw()
433                 elif self.parent.method == "SP-CS":
434                     self.figure.clear()
435                     ax = self.figure.add_subplot()
436                     ax.clear()
437                     ax.plot([self.parent.quo_point_mean[0], self.parent.dap1[0]],
438                             [self.parent.quo_point_mean[1], self.parent.dap1[1]])
439                     ax.plot([self.parent.quo_point_median[0], self.parent.dap2[0]],
440                             [self.parent.quo_point_median[1], self.parent.dap2[1]])
441                     ax.plot([self.parent.quo_point_random[0], self.parent.dap3[0]],
442                             [self.parent.quo_point_random[1], self.parent.dap3[1]])
443                     ax.scatter(self.parent.quo_point_mean[0], self.parent.quo_point_mean[1], label="punkt quo średnia", marker="s")
444                     ax.scatter(self.parent.quo_point_median[0], self.parent.quo_point_median[1], label="punkt quo mediana", marker="s")
445                     ax.scatter(self.parent.quo_point_random[0], self.parent.quo_point_random[1], label="punkt quo losowy", marker="s")
446                     ax.scatter(
447                         [self.parent.dap1[0], self.parent.dap2[0], self.parent.dap3[0]],
448                         [self.parent.dap1[1], self.parent.dap2[1], self.parent.dap3[1]],
449                         label="punkt aspiracji", marker="s")

```

```

451         for idx in range(len(self.parent.data_0)):
452             ax.scatter(self.parent.data_0[idx], self.parent.data_1[idx], label=self.parent.items_names[idx])
453         ax.set(xlabel=self.parent.criteria[0], ylabel=self.parent.criteria[1],
454               title="Krzywa szkieletowa dla metody SP-CS")
455         ax.legend()
456         self.canvas.draw()
457     elif self.parent.method == "RSM" and self.parent.n == 2:
458         self.figure.clear()
459         ax = self.figure.add_subplot()
460         ax.clear()
461         d = [0, for _ in range(2)]
462         for i in range(len(self.parent.N[0])):
463             for j in range(2):
464                 d[j] = self.parent.N[j][i]
465             ax.scatter(d[0], d[1], label=self.parent.items_names[i])
466         ax.scatter(self.parent.p_ideal[0], self.parent.p_ideal[1],
467                 marker="s", label="Punkt idealny")
468         ax.scatter(self.parent.p_anti_ideal[0], self.parent.p_anti_ideal[1],
469                 marker="s", label="Punkt antyidealny")
470         ax.scatter(self.parent.quo_point_mean[0], self.parent.quo_point_mean[1],
471                 label="punkt quo średnia", marker="s")
472         ax.scatter(self.parent.quo_point_median[0], self.parent.quo_point_median[1],
473                 label="punkt quo mediana", marker="s")
474         ax.set(xlabel=self.parent.criteria[0], ylabel=self.parent.criteria[1],
475               title="Wykres elementów dla metody RSM")
476         ax.legend()
477         self.canvas.draw()
478     elif self.parent.method == "RSM" and self.parent.n == 3:
479         self.figure.clear()
480         ax = self.figure.add_subplot(111, projection='3d')
481         ax.clear()
482         d = [0, for _ in range(3)]
483         for i in range(len(self.parent.N[0])):
484             for j in range(3):
485                 d[j] = self.parent.N[j][i]
486             ax.scatter(d[0], d[1], d[2], label=self.parent.items_names[i])
487         ax.scatter(self.parent.p_ideal[0], self.parent.p_ideal[1], self.parent.p_ideal[2],
488                 marker="s", label="Punkt idealny")
489         ax.scatter(self.parent.p_anti_ideal[0], self.parent.p_anti_ideal[1], self.parent.p_anti_ideal[2],
490                 marker="s", label="Punkt antyidealny")
491         ax.scatter(self.parent.quo_point_mean[0], self.parent.quo_point_mean[1], self.parent.quo_point_mean[2],
492                 label="punkt quo średnia", marker="s")
493         ax.scatter(self.parent.quo_point_median[0], self.parent.quo_point_median[1],
494                 self.parent.quo_point_median[2], label="punkt quo mediana", marker="s")
495         ax.set(xlabel=self.parent.criteria[0], ylabel=self.parent.criteria[1], zlabel=self.parent.criteria[2],
496               title="Wykres elementów dla metody RSM")
497         ax.legend(prop={'size': 5})
498         self.canvas.draw()
499     else:
500         QMessageBox.warning(self, "Brak danych", "Najpierw załaduj i wylicz dane w oknie Konfiguracja",
501                             buttons=QMessageBox.StandardButton.Ok) # ostrzeżenie
502
503 class CriterionChoiceDialog(QDialog):
504
505     def __init__(self, parent: MainWindow, criteria: List[str]):
506         """
507         Okno dialogowe, które pyta o kryteria do wyrysowania
508         :param parent: (MainWindow) : okno rodzic
509         :param criteria: (List[str]) : lista kryteriów dostępnych do wyboru
510         """
511         super().__init__(parent)
512
513         self.setModal(False)
514         self.setFixedSize(300, 150)
515         self.setWindowTitle("Wybór kryteriów")
516
517         self.criteria = criteria
518         self.criterion1 = self.criteria[0]
519         self.criterion2 = self.criteria[0]
520
521         QBtn = QDialogButtonBox.StandardButton.Ok
522
523         self.buttonBox = QDialogButtonBox(QBtn)
524         self.buttonBox.accepted.connect(self.accept)
525
526         self.layout = QVBoxLayout()
527         label = QLabel("Wybierz dwa kryteria do narysowania wykresu")
528         self.layout.addWidget(label)
529
530         self.layout_choice1 = QHBoxLayout()
531         self.layout_choice2 = QHBoxLayout()
532
533         criterion1 = QLabel("Kryterium 1: ")
534
535         combo_criterion1 = QComboBox() # lista wyboru metod
536         combo_criterion1.addItem(self.criteria) # dostępne metody
537         combo_criterion1.currentTextChanged.connect(self.choose_criterion1) # przypisanie akcji
538
539         self.layout_choice1.addWidget(criterion1)
540         self.layout_choice1.addWidget(combo_criterion1)
541
542         criterion2 = QLabel("Kryterium 2: ")
543         combo_criterion2 = QComboBox() # lista wyboru metod
544         combo_criterion2.addItem(self.criteria) # dostępne metody
545         combo_criterion2.currentTextChanged.connect(self.choose_criterion2) # przypisanie akcji
546
547         self.layout_choice2.addWidget(criterion2)
548         self.layout_choice2.addWidget(combo_criterion2)
549
550         self.layout.addLayout(self.layout_choice1)
551         self.layout.addLayout(self.layout_choice2)
552
553         self. (method) def setLayout(a0: QLayout | None) -> None
554
555         self.setLayout(self.layout)
556
557         self.show()
558
559     ### Akcje ###
560
561     @pyqtSlot(str)
562     def choose_criterion1(self, criterion: str) -> None:
563         """
564         Ustawienie pierwszego kryterium
565         :param criterion: (str) : kryterium pierwsze na wykresie

```

```

566         :return: None
567         """
568         self.criterion1 = criterion
569
570     @pyqtSlot(str)
571     def choose_criterion2(self, criterion: str) -> None:
572         """
573         Ustawienie drugiego kryteriów
574         :param criterion: (str) : kryterium drugie na wykresie
575         :return:
576         """
577         self.criterion2 = criterion
578
579
580 class SetWeightsWindow(QDialog):
581     """
582     Okno do wyboru wartości wag dla metody Topsis
583     """
584
585     def __init__(self, parent: MainWindow):
586
587         super(SetWeightsWindow, self).__init__()
588
589         self.setWindowTitle("Wybór wartości wag")
590
591         self.layout = QVBoxLayout()
592         self.spinboxes = [] # lista spinboxów (zależy od liczby wybranych checkboxów)
593         self.weights = [] # lista wag przypisanych do wybranych kryteriów
594
595         for _ in range(len(parent.crit_numbers)): # stworzenie spinboxów
596
597             new_label = QLabel("Waga dla kryterium {}".format(parent.crit_numbers[_]))
598             new_spinbox = QDoubleSpinBox()
599             new_spinbox.setRange(0, 1)
600             new_spinbox.setFixedSize(70, 20)
601             self.spinboxes.append(new_spinbox)
602
603             self.layout.addWidget(new_label)
604             self.layout.addWidget(new_spinbox)
605
606         button = QPushButton("OK!") # przycisk zatwierdzający
607         button.clicked.connect(self.set_weights)
608
609         self.setFixedSize(300, 75 * len(self.spinboxes))
610         self.layout.addWidget(button)
611         self.setLayout(self.layout)
612
613     def set_weights(self):
614         """
615         Wyznaczenie wag dla metody Topsis
616         :return:
617         """
618         values = [spinbox.value() for spinbox in self.spinboxes]
619
620         if sum(values) != 1: # jeśli wagi nie sumują się do 1, to należy je wpisać ponownie
621
622             QMessageBox.warning(self, "Błąd", "Suma wag musi wynosić 1!",
623                                 buttons=QMessageBox.StandardButton.Ok)
624
625         else:
626             # w przeciwnym wypadku wybrane wartości są zapisywane a okno jest chowane
627             self.weights = values
628             self.hide()
629
630
631 if __name__ == '__main__':
632     app = QApplication(sys.argv)
633
634     window = MainWindow()
635     window.show()
636
637     try:
638         app.exec()
639     except Exception:
640         QMessageBox.critical(window, "Krytyczny błąd", "Aplikacja napotkała straszny błąd",
641                             buttons=QMessageBox.StandardButton.Abort)
642

```

Zrzut ekranu 12 - kod pliku main.py

Plik main łączy ze sobą wszystkie 3 metody. Odpowiada też za stworzenie interfejsu użytkownika i budowę całej aplikacji.

6. Uzyskane wyniki

Ilość możliwych do wybrania metod, kryteriów oraz metryk sprawia, że nie jest możliwe porównanie wszystkich kombinacji, dlatego poniżej zaprezentujemy kilka porównań dla zaimplementowanych metod.

Wpływ wag na metodę Topsis

Porównanie zmiany wag na wyniki otrzymane metodą Topsis. Test przeprowadzono na wybranych wszystkich kryteriach.

Kryterium	Waga
Waga dla kryterium 1	0.12
Waga dla kryterium 2	0.13
Waga dla kryterium 3	0.12
Waga dla kryterium 4	0.13
Waga dla kryterium 5	0.12
Waga dla kryterium 6	0.13
Waga dla kryterium 7	0.12
Waga dla kryterium 8	0.13

Wynik	Wartość
Wawer	0.576
Ursynów 1	0.566
Włochy	0.549
Ursynów 2	0.535
Rembertów	0.533
Wesoła	0.529
Praga-Północ	0.518
Wilanów	0.507
Białołęka 1	0.491
Białołęka 2	0.490
Śródmieście 2	0.490
Śródmieście 1	0.486
Mokotów 1	0.472
Wola 3	0.471
Wola 2	0.453
Wola 1	0.453
Targówek	0.445
Mokotów 2	0.443
Mokotów 3	0.431
Żoliborz 2	0.426
Żoliborz 1	0.425
Praga-Południe	0.418

Zrzut ekranu 13 - wybrane wagi oraz uzyskane wyniki

W tej iteracji wagi wybrano w miarę równe i uniwersalne.

Kryterium	Waga
Waga dla kryterium 1	0.05
Waga dla kryterium 2	0.25
Waga dla kryterium 3	0.10
Waga dla kryterium 4	0.20
Waga dla kryterium 5	0.20
Waga dla kryterium 6	0.05
Waga dla kryterium 7	0.10
Waga dla kryterium 8	0.05

Wynik	Wartość
Śródmieście 2	0.643
Śródmieście 1	0.640
Wola 1	0.628
Wola 2	0.627
Wola 3	0.621
Praga-Północ	0.615
Mokotów 1	0.607
Mokotów 2	0.593
Mokotów 3	0.571
Żoliborz 2	0.567
Praga-Południe	0.566
Żoliborz 1	0.565
Ursynów 1	0.561
Ursynów 2	0.550
Ochota	0.539
Targówek	0.472
Ursus	0.430
Włochy	0.422
Wawer	0.417
Bielany	0.394
Wesoła	0.376
Rembertów	0.373

Zrzut ekranu 14 - wybrane wagi oraz uzyskane wyniki

Wagi wybrano z perspektywy studenta, któremu zależy na niskiej cenie, lokalizacji i transporcie.

Wnioski:

W tym porównaniu widać znaczący wpływ wyboru wag na wyniki. Zwycięzca z pierwszej iteracji jest jednym z ostatnich pozycji w drugiej iteracji. W obydwóch rankingach na wysokiej pozycji utrzymuj się Praga-Północ, która pozostała na stabilnej pozycji. Z uwagi na ilość danych odczytywanie z wykresu byłoby mocno utrudnione.

Wpływ wybranej metryki na metodę SP-CS

Przetestowano jak zmiana wybranej metryki wpływa na wyniki na podstawie algorytmu SP-CS. W tym teście wybrano losowe kryteria (Cena za metr kwadratowy, opłata za media)

Żoliborz 2 : 0.331	Wola 3 : 0.446	Żoliborz 2 : 0.314
Wola 3 : 0.321	Żoliborz 2 : 0.437	Wola 3 : 0.313
Mokotów 1 : 0.284	Mokotów 1 : 0.401	Wola 2 : 0.241
Żoliborz 1 : 0.266	Praga-Północ : 0.371	Żoliborz 1 : 0.240
Wola 2 : 0.259	Wola 2 : 0.369	Mokotów 1 : 0.222
Praga-Północ : 0.256	Żoliborz 1 : 0.353	Praga-Północ : 0.193
Włochy : 0.201	Włochy : 0.291	Śródmieście 1 : 0.167
Wola 1 : 0.170	Wola 1 : 0.283	Włochy : 0.161
Śródmieście 1 : 0.140	Śródmieście 1 : 0.281	Wola 1 : 0.108
Ursynów 1 : 0.112	Ursynów 1 : 0.184	Ursynów 1 : -0.018
Wilanów : 0.027	Wilanów : 0.131	Śródmieście 2 : -0.033
Białołęka 1 : 0.026	Śródmieście 2 : 0.121	Wilanów : -0.039
Ursus : 0.025	Białołęka 1 : 0.113	Białołęka 1 : -0.084
Śródmieście 2 : 0.019	Ursus : 0.103	Ursus : -0.108
Mokotów 2 : -0.033	Mokotów 2 : 0.019	Mokotów 2 : -0.220
Ursynów 2 : -0.151	Ursynów 2 : -0.096	Ursynów 2 : -0.385
Mokotów 3 : -0.274	Ochota : -0.248	Ochota : -0.456
Ochota : -0.280	Mokotów 3 : -0.265	Mokotów 3 : -0.513
Wesoła : -0.410	Wesoła : -0.301	Wesoła : -0.547
Białołęka 2 : -0.413	Białołęka 2 : -0.358	Białołęka 2 : -0.680
Bielany : -0.415	Bielany : -0.388	Bielany : -0.755

Zrzut ekranu 15 - Wyniki uzyskane algorytmem SP-CS, dla metryki a) domyślnej, b) Bary-Curtisa c) Canberra

Wnioski:

Dla metryki domyślnej a metryki Bary-Curtisa wyniki są niemal identyczne. Konkretnie alternatywy różnią się maksymalnie kilka pozycji między sobą. Metryka Canberra daje bardziej odmienne wyniki, ale ogólny trend jest zachowany. Wybrana metryka ma wpływ na wyniki, choć ogólny trend jest zachowany, wyniki różnią się kolejnością pozycji.

Wpływ wybranych kryteriów na metodę RSM.

Dla metody RSM przetestowano wpływ wybranych kryteriów na uzyskane wyniki. W dwóch iteracjach wybrano po cztery losowe kryteria.

Wybór kryteriów: ☒ Kryterium 1 ☐ Kryterium 2 ☒ Kryterium 3 ☐ Kryterium 4 ☒ Kryterium 5 ☒ Kryterium 6 ☐ Kryterium 7 ☐ Kryterium 8

Zrzut ekranu 16 - wybrane kryteria w pierwszej iteracji

Wybór kryteriów: ☐ Kryterium 1 ☒ Kryterium 2 ☒ Kryterium 3 ☐ Kryterium 4 ☐ Kryterium 5 ☐ Kryterium 6 ☒ Kryterium 7 ☒ Kryterium 8

Zrzut ekranu 17 - wybrane kryteria w drugiej iteracji

Wawer : -0.532	Wola 3 : -0.872
Wesoła : -0.513	Żoliborz 2 : -0.768
Rembertów : -0.472	Śródmieście 1 : -0.766
Wilanów : -0.431	Żoliborz 1 : -0.527
Włochy : -0.317	Wola 2 : -0.403
Białołęka 2 : -0.186	Praga-Północ : -0.152
Białołęka 1 : -0.186	Wola 1 : -0.151
Ursynów 2 : 0.288	Mokotów 1 : -0.151
Ursynów 1 : 0.288	Śródmieście 2 : -0.151
Bielany : 0.313	Włochy : 0.217
Targówek : 0.313	Wawer : 0.238
Bemowo : 0.337	Praga-Południe : 0.239
Praga-Północ : 0.403	Wesoła : 0.276
Praga-Południe : 0.628	Białołęka 2 : 0.277
Ochota : 0.629	Bielany : 0.281
Wola 3 : 0.653	Bemowo : 0.308
Wola 1 : 0.653	Targówek : 0.308
Wola 2 : 0.653	Ursynów 1 : 0.349
Ursus : 0.686	Ursynów 2 : 0.398
Żoliborz 1 : 0.701	Mokotów 3 : 0.400
Żoliborz 2 : 0.701	Białołęka 1 : 0.425

Zrzut ekranu 18 uzyskane wyniki w pierwszej i drugiej iteracji

Wnioski:

Wpływ wybranych kryteriów jest bardzo duży. Otrzymane wyniki są zupełnie inne. Niektóre alternatywy są bardzo wysoko według różnych kryteriów, co sprawia, że gdy to kryterium jest wybrane ich współczynnik jest bardzo wysoki w porównaniu z innymi alternatywami. Gdy sprzyjające w ten sposób kryteria zostaną ominięte, najwyższe wyniki mogą okazać się jednymi z najgorszych w innym zestawieniu.

Schemat porównań

Kolejno porównywać będziemy identyczne ustawienia dla różnych metod, aby zaobserwować różnice w wynikach. Z uwagi na metodę SP-CS wybrane będą 2 kryteria (ta metoda działa tylko dla dwóch kryteriów), a wagi w metodzie Topsis dobrane na podobnym poziomie z małymi odchyleniami

Porównanie 1

Parametry porównania:

- Kryteria: Dostępność transportu, Opłaty za media
- Wagi metody Topsis: 0.5, 0.5
- Metryka: Domyślna

Wilanów : 0.808	Wola 3 : -0.885	Żoliborz 2 : 0.595
Wesoła : 0.801	Żoliborz 2 : -0.782	Wola 3 : 0.567
Wawer : 0.741	Śródmieście 1 : -0.777	Żoliborz 1 : 0.476
Włochy : 0.731	Żoliborz 1 : -0.533	Śródmieście 1 : 0.420
Białołęka 1 : 0.718	Wola 2 : -0.406	Wola 2 : 0.329
Rembertów : 0.697	Mokotów 1 : -0.154	Mokotów 1 : 0.297
Białołęka 2 : 0.682	Praga-Północ : -0.154	Praga-Północ : 0.297
Bemowo : 0.568	Wola 1 : -0.154	Wola 1 : 0.210
Ursus : 0.502	Śródmieście 2 : -0.153	Śródmieście 2 : 0.122
Bielany : 0.367	Włochy : 0.222	Włochy : 0.116
Żoliborz 2 : 0.362	Wawer : 0.238	Ursynów 1 : -0.035
Targówek : 0.355	Wesoła : 0.276	Wilanów : -0.130
Żoliborz 1 : 0.347	Białołęka 2 : 0.278	Białołęka 1 : -0.131
Mokotów 1 : 0.326	Bielany : 0.280	Ursus : -0.132
Praga-Północ : 0.326	Ursynów 1 : 0.352	Mokotów 2 : -0.133
Wola 3 : 0.303	Mokotów 3 : 0.399	Ochota : -0.133
Ursynów 1 : 0.296	Ursynów 2 : 0.399	Mokotów 3 : -0.380
Mokotów 2 : 0.289	Wilanów : 0.437	Ursynów 2 : -0.380
Ochota : 0.289	Białołęka 1 : 0.445	Białołęka 2 : -0.748
Mokotów 3 : 0.275	Ursus : 0.462	Bielany : -0.750
Ursynów 2 : 0.275	Mokotów 2 : 0.479	Wesoła : -0.819
Wola 2 : 0.269		Wawer : -0.995

Zrzut ekranu 19 - Wyniki uzyskane dla metryki domyślnej, algorytmami a) Topsis b) RSM c) SP-CS

Wnioski:

Pomimo ustawienia równych wag dla obydwu kryteriów wyniki otrzymane metodą Topsis różnią się od wyników z pozostałych metod. Algorytm SP-CS i RSM dały niemal takie same wyniki. Ponownie jedyne różnice to zamienione pozycje obok siebie, różnice nie przewyższają kilku pozycji.

Porównanie 2

Parametry porównania:

- Kryteria: Bliskość natury, Metraż
- Wagi metody Topsis: 0.3, 0.7
- Metryka: Chebyshev

Mokotów 1 : 0.889	Wesoła : -0.739	Mokotów 1 : 0.702
Wola 3 : 0.753	Mokotów 1 : -0.655	Wola 3 : 0.593
Żoliborz 2 : 0.733	Ursus : -0.196	Żoliborz 2 : 0.424
Żoliborz 1 : 0.696	Wilanów : -0.196	Praga-Północ : 0.412
Praga-Północ : 0.667	Wola 3 : -0.196	Ursus : 0.327
Śródmieście 1 : 0.636	Praga-Północ : 0.034	Żoliborz 1 : 0.298
Śródmieście 2 : 0.636	Wawer : 0.093	Śródmieście 1 : 0.235
Mokotów 2 : 0.604	Ursynów 1 : 0.149	Śródmieście 2 : 0.235
Ursus : 0.567	Żoliborz 2 : 0.149	Ursynów 1 : 0.121
Wola 2 : 0.557	Białołęka 1 : 0.236	Mokotów 2 : 0.108
Wesoła : 0.556	Żoliborz 1 : 0.307	Wilanów : 0.062
Ochota : 0.556	Białołęka 2 : 0.323	Wola 2 : 0.056
Wola 1 : 0.517	Włochy : 0.323	Wesoła : 0.045
Mokotów 3 : 0.515	Ochota : 0.392	Bemowo : -0.036
Praga-Południe : 0.505	Praga-Południe : 0.413	Targówek : -0.036
Bielany : 0.482	Wola 1 : 0.441	Wola 1 : -0.118
Bemowo : 0.473	Bielany : 0.455	Ursynów 2 : -0.161
Targówek : 0.473	Mokotów 3 : 0.455	Praga-Południe : -0.176
Wilanów : 0.466	Śródmieście 1 : 0.466	Białołęka 1 : -0.209
Ursynów 1 : 0.460	Śródmieście 2 : 0.466	Białołęka 2 : -0.290
Ursynów 2 : 0.418	Bemowo : 0.525	Włochy : -0.290
Białołęka 1 : 0.340	Targówek : 0.525	Bielany : -0.292

Zrzut ekranu 20 - Wyniki uzyskane dla metryki domyślnej, algorytmami a) Topsis b) RSM c) SP-CS

Wnioski:

Dla tego porównania i wybranych wag najbliższe sobie są wyniki otrzymane z metody Topsis i SP-CS, mimo, że różnią się trochę od siebie, to trend jest zachowany. Metoda RSM daje trochę inne wyniki, wciąż zgadza się mieszkanie z Mokotowa1, ale pierwsze miejsce dla tej metody, zajmuje dosyć niskie pozycje w pozostałych dwóch metodach.

Porównanie 3

Parametry porównania:

- Kryteria: Odległość od centrum, Liczba pokoi
- Wagi metody Topsis: 0.4, 0.6
- Metryka: Canberra

Żoliborz 1 : 1.000	Żoliborz 1 : -1.000	Żoliborz 1 : 0.713
Żoliborz 2 : 1.000	Żoliborz 2 : -1.000	Żoliborz 2 : 0.713
Ochota : 0.804	Ochota : -0.483	Mokotów 1 : 0.540
Mokotów 1 : 0.722	Mokotów 1 : -0.222	Ochota : 0.352
Wola 3 : 0.596	Wola 3 : 0.238	Mokotów 2 : 0.300
Mokotów 2 : 0.556	Mokotów 2 : 0.294	Mokotów 3 : 0.300
Mokotów 3 : 0.556	Mokotów 3 : 0.294	Śródmieście 1 : 0.300
Śródmieście 1 : 0.556	Śródmieście 1 : 0.294	Śródmieście 2 : 0.300
Śródmieście 2 : 0.556	Śródmieście 2 : 0.294	Wola 3 : 0.291
Praga-Północ : 0.512	Wesoła : 0.409	Bielany : 0.155
Ursus : 0.444	Ursynów 1 : 0.452	Praga-Południe : 0.155
Bielany : 0.435	Ursus : 0.500	Wola 1 : 0.155
Praga-Południe : 0.435	Praga-Północ : 0.550	Wola 2 : 0.155
Wola 1 : 0.435	Bielany : 0.755	Praga-Północ : 0.041
Wola 2 : 0.435	Praga-Południe : 0.755	Ursus : -0.216
Ursynów 1 : 0.387	Wola 1 : 0.755	Bemowo : -0.355
Wesoła : 0.334	Wola 2 : 0.755	Targówek : -0.355
Bemowo : 0.278	Bemowo : inf	Ursynów 1 : -0.487
Targówek : 0.278	Białołęka 1 : inf	Ursynów 2 : -0.680
Ursynów 2 : 0.215	Białołęka 2 : inf	Wesoła : -0.778
Wilanów : 0.157	Rembertów : inf	Wilanów : -1.010
Białołęka 1 : 0.102	Targówek : inf	Białołęka 1 : -1.272

Zrzut ekranu 21- Wyniki uzyskane dla metryki domyślnej, algorytmami a) Topsis b) RSM c) SP-CS

Wnioski:

W tym porównaniu wyniki dla wszystkich trzech metod są bardzo podobne. Wszystkie wyniki są na bliskich pozycjach. Może to wynikać z podobnych wag wybranych kryteriów. Wartości *inf* oznaczają, że dana alternatywa jest zdominowana.

7. Wnioski i dyskusja wyników

Poszczególne eksperymenty i wynikające z nich wnioski zostały podsumowane w punkcie szóstym. Całościowo warto zwrócić uwagę, że dla poszczególnych wywołań, z różnymi parametrami, możemy zaobserwować zwracanie podobnych rezultatów na zbliżonych pozycjach. Oczywiście nie pokrywają się one w pełni, ale wynika to z trzech różnych podejść do wyznaczenia rankingu i z elementu losowego, który jest uwzględniany przy SPCS i RSM. Wpływ na różnice ma przede wszystkim sposób wyznaczania odległości – w każdej metodzie korzystamy z różnych punktów odniesienia, odrzucamy też niektóre rozwiązania na podstawie innych kryteriów (w Topsis – klas odniesienia, a SPCS i RSM – podziału na punkty zdominowane i niezdominowane).

Wprowadzone przez nas modyfikacje do algorytmów, tj. różne metryki i sposoby wyboru kryteriów, mają wpływ na wyniki końcowe. O ile metryki są często małym składnikiem powodującym zmiany i zachowują się dosyć przewidywalnie, tak kryteria mają kluczowy wpływ na ostateczny ranking. Jest to

konsekwencja priorytetyzacji pewnych własności mieszkań przez użytkownika aplikacji – ranking promuje rozwiązania, które najbardziej odpowiadają jego oczekiwaniom.

Wszystkie z trzech zaimplementowanych metod mają pewne zalety i wady. Każda z nich jednak jest przydatnym narzędziem, które można wykorzystać w problemach rzeczywistych (po przyjęciu odpowiednich założeń i uproszczeń), aby stworzyć własne narzędzie wspomagania decyzji. Kiedy zależy nam na prostocie i dosyć dużej elastyczności, warto rozważyć algorytm Topsis, którego implementacja nie sprawia większych kłopotów przez wzgląd na swoją intuicyjność, a możliwość modyfikacji kryteriów i wag pomaga potencjalnemu użytkownikowi na bardziej szczegółowe porównania. Z drugiej zaś strony, metody SPCS i RSM uwzględniają więcej punktów odniesienia, przez co mogą wskazywać lepiej dopasowane rozwiązania.

8. Podział zadań

Imię i nazwisko	Zadanie
Konrad Flis	Koncepcja: dobór kryteriów do problemu
	Dane: zebranie danych i utworzenie pliku Excel
	Modyfikacja GUI: możliwość wyboru kryteriów na podstawie ich liczby wczytanej z pliku
	Modyfikacja GUI: kryteria domyślne
	Kod: adaptacja algorytmów do obsługi dynamicznie wybieranych kryteriów i ich zmian w trakcie działania algorytmu
	Kod: testowanie
	Sprawozdanie: przebiegi algorytmów
	Sprawozdanie: częściowe testowanie i porównanie wyników algorytmów
	Sprawozdanie: korekta
	Prezentacja: utworzenie szablonu
Jan Gallina	Prezentacja: opis problemu i danych
	Kod: Dodanie metryk dla metody SP-CS
	Kod: Poprawa wyboru metryk zgodnie z zasadą DRY
	Sprawozdanie: Szkielet sprawozdania
	Sprawozdanie: Cel projektu
	Sprawozdanie: opis problemu i zbioru danych
	Sprawozdanie: Opis działania GUI
	Sprawozdanie: Opis działania algorytmów
	Sprawozdanie: badanie wpływu zmiany parametrów na wyniki
	Sprawozdanie: porównywanie metod
Mateusz Gołąbek	Kod: metoda TOPSIS w wersji pierwszej
	Kod: metoda SP-CS w wersji pierwszej
	Kod: metoda RSM w wersji pierwszej
	Kod: GUI w wersji pierwszej
	Kod: okna ostrzeżeń
	Koncepcja: pomysł i dobór kryteriów do problemu
	Prezentacja: GUI

Maria Jagintowicz	Kod: wprowadzenie możliwości wyboru metryk do liczenia odległości w metodzie TOPSIS, RSM
	Modyfikacja GUI: wprowadzanie możliwości wyboru metryki przez użytkownika
	Modyfikacja GUI: Wprowadzenie możliwości wprowadzenia wartości wag przez użytkownika, jeśli została wybrana metoda TOPSIS
	Kod: aktualizacja metody TOPSIS, aby funkcja pobierała wartości wag wprowadzane przez użytkownika
	Prezentacja: metryki, możliwość wyboru wag w GUI, wyniki, porównanie metod
	Koncepcja: pomysł i dobór kryteriów do problemu